

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15Co/652/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217497
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bzdúšek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4312217497.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, proti žalovanému: Slovenská republika, v jej mene Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 9C/363/2012-106 zo dňa 23. 01. 2015 a proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 9C/363/2012-150 zo dňa 04. 06. 2015, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 9C/363/2012-106 zo dňa 23. 01. 2015 p o t v r d z u j e .

II. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 9C/363/2012-150 zo dňa 04. 06. 2015 p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením č. k. 9C/363/2012-106 zo dňa 23. 01. 2015 uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 3 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie, ktorý je 20,-eur podľa položky č. 7 a) Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak poplatok v určenej lehote nebude zaplatený, bude ho súd vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, odôvodniac ho tým, že neobsahuje podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a tým odôvodnenie. Keďže napadnuté uznesenie ani neobsahuje žiadne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu, môže žalobca len hádať. Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podliehalo podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku, a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdному poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Uvedené právne závery sú v súlade s publikovaným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007 sp. zn. 4Cdo 39/2007. V prílohe zák. č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi preto bola v rozpore s týmto zákonom uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva žalobcu na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky. Zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku, vzhľadom na čl. 59 ods. 2 ústavy, vylúčené. Navyše, podľa ustanovenia § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra

2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bol návrh žalobcom podaný pred 01. 10. 2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z., preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Súd prvého stupňa vyzval žalobcu výzvou č. k. 9C/363/2012-137 zo dňa 28. 04. 2015 na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške 40,00 eur. Proti tejto výzve podal žalobca odvolanie.

Následne uznesením č. k. 9C/363/2012-150 zo dňa 04. 06. 2015 súd prvého stupňa dovolacie konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 1 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. a), § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 2, § 7a, § 10 ods. 1 a § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Súd po preskúmaní obsahu spisového materiálu konštatoval, že je potrebné postupovať v zmysle § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch a konanie zastaviť, nakoľko žalobca súdny poplatok za dovolanie v lehote 10 dní nezaplatil. Uviedol ďalej, že súd bral podanie žalobcu označené ako odvolanie, podľa jeho obsahu ako vyjadrenie k poplatkovej povinnosti, napriek tomu, že v predmetnej výzve bol žalobca informovaný, že sa súdny poplatok uložil v zmysle pol. 7a Sadzobníka - zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, že poplatková povinnosť vznikla podaním dovolania. Dodal, že dovolacie konanie je samostatným konaním a preto nie je možné na neho aplikovať § 4 ods. 1 písm. k) Zákona o súdnych poplatkoch v znení platnom do 30. 09. 2012 a poukazovať na prechodné ustanovenia. Poplatková povinnosť za podanie dovolania nie je uvedená v prílohe zákona o SP ako samostatný typ úkonu, ale je vyjadrená všeobecne v §6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch v spojení s § 5 ods. 1 písm. a) zákona. Na základe uvedeného preto súd dovolacie konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd prvého stupňa mu uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok v zmysle položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, pričom v uvedenom prípade podľa tohto zákonného ustanovenia podlieha spoplatneniu iba podanie žaloby na náhradu škody. Žalobca podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a nie žalobu, pričom súd nie je oprávnený rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie. Uviedol ďalej, že v prílohe Zákona o súdnych poplatkoch nie je jasne a jednoznačne definovaná poplatková povinnosť za podanie dovolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 ústavy, pričom súd je pri výkone svojej rozhodovacej činnosti viazaný čl. 2 ústavy a teda platí, že môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalej dodal, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. Z toho dôvodu u žalobcu neexistuje legálna povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie, preto ani nemôže existovať dôvod na zastavenie konania pre nesplnenie neexistujúcej povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Na základe uvedeného preto žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenia ako aj postup súdu prvého stupňa, ktorý im predchádzal, v medziach podaných odvolaní podľa § 212 ods. 1 OSP a po preskúmaní napadnutých rozhodnutí dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné. Rozhodol tak bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že predmetom konania je návrh žalobcu, ktorým sa voči žalovanému domáha zaplataenia náhrady škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

Okresný súd Nitra vo veci rozhodol dňa č. k. 9C/363/2012-72 zo dňa 19. 11. 2013 tak, že návrh žalobcu v plnom rozsahu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie.

Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 2Co/60/2014-94 zo dňa 17. 12. 2014 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Predmetom tohto odvolacieho konania je uznesenie č. k. 9C/363/2012-106 zo dňa 23. 01. 2015, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 3 dní od doručenia uznesenia zaplatil súdny poplatok za podané odvolanie, ktorý je 20,- eur podľa položky č. 7 a) Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak poplatok v určenej lehote nebude zaplatený, bude ho súd vymáhať.

Vo vzťahu k námietke žalobcu týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu prvého stupňa o poplatkovej povinnosti odvolací súd konštatuje, že táto nie je dôvodná. Argumentačne sa pritom stotožnil s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 294/2013 zo dňa 24. 10. 2013, v ktorom je uvedené, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

K povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie sa rovnako vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 OSP, v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 OSP.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol, že vyrubuje súdny poplatok za podané odvolanie, ktorý je 20,- eur podľa položky č. 7 a) Sadzobníka súdnych poplatkov s poučením, že ak poplatok v určenej lehote nebude zaplatený, bude ho súd vymáhať. V tomto prípade súd prvého stupňa uviedol z akého dôvodu poplatkovú povinnosť uložil, v akej výške a podľa akej položky. Stručné odôvodnenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti tak zodpovedá a vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia. Pri tvorbe súdneho rozhodnutia nesmie prevládať prílišný formalizmus.

Podľa § 1 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v Sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 citovaného zákona, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) citovaného zákona, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 2 veta prvá citovaného zákona, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Podľa Položky 7a sadzobníka Zákona o súdnych poplatkoch, zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je súdny poplatok 20 eur.

Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa toho, že súdny poplatok sa platí za žalobu a nie za odvolanie, odvolací súd poukazuje na § 6 ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. V tomto prípade je podané odvolanie vo veci samej, preto bolo dôvodné súdny poplatok podľa rovnakej sadzby aj v odvolacom konaní vyrubiť.

Podľa § 18ca citovaného zákona, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov bola do sadzobníka včlenená novelou účinnou od 01. 10. 2012. Ustanovenie § 18ca je ustanovením intertemporálnym v súvislosti s účinnosťou novely Zákona o súdnych poplatkoch č. 286/2012 Z.z. Aby sa toto ustanovenie chápalo správne, treba vychádzať z celého kontextu Zákona o súdnych poplatkoch a použiť definíciu pojmu poplatkový úkon, ako aj vznik poplatkovej povinnosti a ostatnú terminológiu používanú zákonom. Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v Sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a to bolo začaté pred 01. 10. 2012, vyberajú sa poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012. V prípade podania odvolania vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 Zákona o súdnych poplatkoch až podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom podľa § 1 ods. 1. Preto ak bolo odvolanie podané po 01. 10. 2012, aj keď samo konanie vo veci samej sa začalo pred 01. 10. 2012, použije sa právny stav účinný po 01. 10. 2012. Ide totiž o zakotvenie princípu zákazu retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým pred 01. 10. 2012.

Poplatkový úkon (§ 1 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch) vznikol poplatníkovi - žalobcovi a to vo výške 20,- eur, t. j. v rovnakej sadzbe ako vo veci samej, nakoľko bolo podané proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej.

Odvolací súd preto uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 9C/363/2012-106 zo dňa 23. 01. 2015 podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Dňa 13. 04. 2015 doručil žalobca súdu dovolanie proti rozsudku Krajského súdu Nitra č.k. 2Co/60/2014-94 zo dňa 17. 12. 2014. Súd prvého stupňa výzvou č. k. 9C/363/2012-137 zo dňa 28. 04. 2015 vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie vo výške dvojnásobku stanovenej sadzby, t. j. vo výške 40,00 eur v lehote 10 dní. Proti uvedenej výzve podal žalobca odvolanie.

Následne súd prvého stupňa vydal uznesenie č. k. 9C/363/2012-150 zo dňa 04. 06. 2015, ktorým dovolacie konanie zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia Okresného súdu Nitra č. k. 9C/363/2012-150 zo dňa 04. 06. 2015 dodáva, že podľa § 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len zákona o súdnych poplatkoch), v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 10 ods. 1 Zákona o súdnych poplatkoch, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, prvostupňový súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania. Prvostupňový súd zruší uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku aj vtedy, ak bolo konanie prerušené podľa osobitného predpisu a správca v ňom pokračuje namiesto poplatníka.

Dovolacie konanie je samostatným konaním, v ktorom dovolací súd rozhoduje o dovolaní. Dovolanim možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP). S účinnosťou od 1. októbra 2012, konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie je oslobodené od poplatku. Podľa § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ. Podľa § 18ca zákona, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Zo spisu vyplýva, že konanie v predmetnej veci sa právoplatne skončilo 12. 03. 2015. Žalobca podal dovolanie dňa 13. 04. 2015, dovolacie konanie teda začalo po 30. septembri 2012.

Súd prvého stupňa preto správne postupoval, keď vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v položke 7a sadzobníka a zároveň ho vo výzve poučil o následku jeho nezaplatenia. Keďže však žalobca v uvedenej 10-dňovej lehote súdny poplatok za podané dovolanie v zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení nezaplatil, súd prvého stupňa konanie uznesením podľa § 10 ods. 1 zákona správne zastavil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odvolací súd preto uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 9C/363/2012-150 zo dňa 04. 06. 2015 podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.